

Олеся Дроздовська

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6687-4518>

кандидатка філологічних наук, старша наукова співробітниця,
старша наукова співробітниця

Науково-дослідного інституту пресознавства,
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника
(Львів, Україна)
olesyadroz@gmail.com

Зоряна Наконечна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0425-2064>

кандидатка наук із соціальних комунікацій,
старша наукова співробітниця

Науково-дослідного інституту пресознавства,
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника
(Львів, Україна)
n_zoria@ukr.net

УДК 070:271.4(477)-726.1](477.83/.86)“1901”

ПЕРШИЙ РІК МИТРОПОЛИЧОГО СЛУЖІННЯ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО: МЕДІЙНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ

DOI 10.37222/2786-7552-2025-7-2

Проаналізовано особливості висвітлення у пресі Львова першого року митрополичого служіння Андрея Шептицького. Мета статті – простежити, як в українських і польських часописах міста впродовж 1901 р. висвітлювалися події, пов’язані зі сходженням Андрея Шептицького на митрополичий престол, а також до яких перших кроків його діяльності як предстоятеля Української греко-католицької церкви привертати увагу ці видання. Завдання дослідження – виокремити, систематизувати та проаналізувати матеріали у газетах «Діло», «Галичанин» та «Słowo Polskie», які акцентували постать митрополита; виявити спільні та відмінні риси у висвітленні подій, пов’язаних із ним; з’ясувати особливості формування його образу у публічному дискурсі. Для виконання завдань було застосовано методи прескліпінгу, контент-аналізу, історичної реконструкції, а також історико-порівняльний та контекстуальний. Новизна статті

полягає у системному аналізі репрезентації в пресових виданнях (різних за ідеологічним спрямуванням) інтронізації та першого року служіння на митрополичому престолі Андрея Шептицького, а також у з'ясуванні особливостей формування публічного образу митрополита. У висновках наголошено, що вже перший рік митрополичого служіння Андрея Шептицького характеризувався пильною увагою преси до його постаті – систематичним супроводом друкованими медіа всіх подій, пов'язаних із ним. Визначено основні групи публікацій у газетах, що об'єднують матеріали, присвячені: 1) підготовці до інтронізації, її проведенню та перебігу урочистих заходів; 2) першим крокам на митрополичому престолі, зокрема пастирським листам і благодійній діяльності; 3) стану здоров'я митрополита. Відзначено, що досліджувані видання формували позитивний публічний образ нового провідника УГКЦ, незважаючи на відмінності у їхніх світоглядних орієнтирах. Він, зокрема, поставав як харизматичний і сильний лідер, активний у духовному, культурному та громадському житті, як меценат та захисник. Опубліковані у газетах «Діло», «Галичанин» та «Słowo Polskie» матеріали засвідчують сталий публічний інтерес до постаті новообраного митрополита.

Ключові слова: Андрей Шептицький, митрополит, інтронізація, образ церковного лідера, громадська думка, львівська преса, «Діло», «Галичанин», «Słowo Polskie».

Постановка проблеми. Українська преса першої половини ХХ ст. є унікальним ресурсом не лише для відтворення хронології різних історичних перипетій. Вона також допомагає сформувати уявлення про настрої, уподобання, смаки тощо тогочасного суспільства, простежити за трансформацією ідейно-ціннісних орієнтирів, визначити коло центральних фігур медійного наративу, які були або ставали духовними, культурними, політичними лідерами. Однією з центральних постатей медійного дискурсу в Галичині того часу був митрополит Андрей Шептицький. Сплеск інтенсивної уваги до нього як українських, так і польських газет пов'язаний із його номінацією на главу Української греко-католицької церкви. Репрезентація пресовими виданнями цієї події, а також перших кроків Андрея Шептицького у статусі митрополита впродовж першого року служіння заклала основи

уявлення про нього як безумовного лідера Української греко-католицької церкви, що стало важливим етапом формування його публічного образу загалом. З огляду на це актуальним є звернення до львівських часописів початку ХХ ст. для з'ясування ролі преси у формуванні громадської думки щодо постаті достойника.

Мета дослідження – простежити, як упродовж 1901 р. у таких львівських газетах, як «Діло», «Галичанин» й «Słowo Polskie», висвітлювалися події, пов'язані зі сходженням Андрея Шептицького на митрополичий престол, які перші кроки його діяльності як предстоятеля Української греко-католицької церкви акцентували ці видання, який публічний образ достойника формували.

Об'єкт дослідження – матеріали львівських газет «Діло», «Галичанин» та «Słowo Polskie» (комплекти за 1901 р.), у яких висвітлювалися події, пов'язані зі сходженням Андрея Шептицького на митрополичий престол та першим роком його діяльності у цьому сані.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Постать митрополита Андрея Шептицького від початку його церковної діяльності постійно перебувала у фокусі уваги широкої громадськості, а з плином часу – й наукової спільноти. Особливі сплески зацікавлення відбувався у ювілейні дати. Впродовж останніх десяти років вийшла низка монографічних досліджень, збірників наукових розвідок, окремих наукових статей, у яких аналізуються різні аспекти діяльності провідника УГКЦ, висвітлюються маловідомі факти його біографії тощо. Серед таких праць – монографії Л. Гентош (Гентош, 2015), Р. Горак (Горак, 2020), Л. Крупи (Крупа, 2024), М. Мариновича (Маринович, 2019), А. Михайленка (Михайленко, 2023), І. Набитовича (Набитович, 2023), М. Новак¹ (Nowak, 2018). Нещодавно вийшло унікальне дослідження колективу авторів – А. Ададурова, В. Бабинського та О. Зайцева, – присвячене вивченню еволюції уявлень про митрополита Андрея, які формувалися у середовищі української західної діаспори впродовж 1944–1989 рр. (Ададуров та ін., 2023).

Життя та діяльність митрополита неодноразово ставали об'єктами наукових зацікавлень зарубіжних, зокрема польських, дослідників. Це підтверджує історіографічна розвідка польської

¹ У 1923 р. вийшла у перекладі українською мовою (Новак, 2023).

історикині М. Новак (Nowak, 2017). Водночас популярність митрополита Андрея Шептицького і непроминальна увага до нього стимулює перевидання книг, які побачили світ у діаспорі ще у другій половині XX ст. До таких видань належить праця одного із помічників галицького церковного ієрарха – Жана-Франсуа-Жозефа Шарона, видана під псевдонімом Кирило Королевський (Королевський, 2016).

Лєвова частка згаданих досліджень зосереджена на біографії Андрея Шептицького, різних аспектах його богословської, культурної, громадсько-політичної діяльності. Автори ж пресознавчих досліджень фокусують свою увагу на вивченні співучасті владики Андрея у розбудові українського пресового поля, зокрема в Галичині (Катола, 2021), на аналізові його писемної спадщини, особливо тієї, що публікувалася на шпальтах пресових видань Львова у міжвоєнне двадцятиліття XX ст. (Гринчишин, 2015; Процик-Кульчицька, 2015a, 2015b), а також на з'ясуванні ролі газетних публікацій у вивченні життя та діяльності митрополита (Швець, 2018, с. 286). Дослідниці Н. Гринчишин і М. Процик-Кульчицька наголошують, що писемна спадщина «найвидатнішого галицького церковного ієрарха» (Процик-Кульчицька, 2015a, с. 97) та його «пресовидавнича діяльність» (Гринчишин, 2015, с. 101) потребують ґрунтовнішого осмислення. Недостатньо опрацьованим залишається і питання ранньої медійної репрезентації постаті Андрея Шептицького та його служіння на митрополичому престолі впродовж 1901 р.

Наукова новизна дослідження полягає у системному аналізі особливостей висвітлення в газетах «Діло», «Галичанин» та «Słowo Polskie», що були публічними ретрансляторами різних світоглядних переконань, інтронізації та першого року служіння на митрополичому престолі Андрея Шептицького, а також у з'ясуванні особливостей формування цими виданнями публічного образу митрополита.

Методи дослідження. Для підготовки цієї розвідки застосовано як спеціальні (прескліпінг, контент-аналіз), так і загальнонаукові (історико-порівняльний, контекстуальний, історичної реконструкції) методи наукового дослідження. Метод прескліпінгу – для пошуку, відбору та систематизації емпіричного матеріалу: публікацій у газетах «Діло», «Галичанин» та

«Słowo Polskie», що стосувалися постаті Андрея Шептицького. Виявити і сформувати основні тематичні блоки у віднайдених публікаціях допоміг метод контент-аналізу. Історико-порівняльний, контекстуальний методи та метод історичної реконструкції були застосовані для порівняння репрезентації інтронізації і діяльності галицького ієрарха впродовж 1901 р. у різних виданнях, для формування розуміння того, чому газети привертали увагу до різних аспектів діяльності митрополита та для відновлення хронології подій першого року архієрейства Андрея Шептицького.

Виклад основного матеріалу. 17 січня 1901 р. у Львові відбулася неординарна подія, яка, без сумніву, започаткувала новий етап національного відродження українців Галицького краю, його духовного, культурного та соціально-економічного розвитку. Цією подією стала інтронізація предстоятеля Української греко-католицької церкви – архієпископа Львівського і митрополита Галицького Андрея Шептицького.

Про урочистий захід повідомляли майже усі пресові видання, які у той час виходили в Галичині. Однак у нашій розвідці зупинимося на трьох львівських газетах – народовецькому «Ділі»² (у 1901 р. виходило під редагуванням Івана Белея), москвофільському «Галичанині» (редагований у цей же час Володимиром Луциком) та «Słowe Polskim» (редактор Станіслав Россовський). Такий вибір обумовлений двома обставинами: 1) названі видання були щоденниками, орієнтованими на широке коло читачів, і, відповідно, перебували в однакових умовах щодо регулярності репрезентації подій; 2) перші два часописи виступали як ретранслятори та популяризатори ідей «конкуруючих» політичних течій у сфері тогочасного українського політикуму і водночас обидва активно полемізували з польським щоденником, обстоюючи право українців краю на самовизначення й розвиток усіх сфер національного життя, хоча й мали різні погляди на шлях досягнення мети.

Уже з перших днів 1901 р. ці львівські щоденники інформували читачів про день і час приїзду нового митрополита Галицького до Львова. Нагадаємо, що на цю церковну посаду його було номіновано у середині грудня 1900 р. Відтоді й до кінця 1901 р.

² Тут і далі в авторському тексті подаємо назву щоденника за сучасним правописом.

прізвище Андрея Шептицького систематично з'являлося на сторінках як не усіх трьох часописів одночасно, то в одному із них. Опубліковані у «Ділі», «Галичанині» та «Słowe Polskim» матеріали, що акцентували увагу на постаті новоіменованого галицького ієрарха, умовно можна об'єднати у такі тематичні групи: 1) публікації, присвячені висвітленню підготовки та перебігу інтронізації, інших урочистих заходів; 2) матеріали, які репрезентували його діяльність на митрополичому престолі впродовж 1901 р., зокрема, акцентували пастирські звернення і благочинну діяльність; 3) повідомлення про стан його здоров'я. Більшість із цих матеріалів друкувалися під рубриками: «Новини» («Діло»), «Новости» («Галичанин») та «Kronika krajowa» («Słowo Polskie»).

Першого січня 1901 р. газета «Słowo Polskie» опублікувала замітку «Metropolita ks. Szeptzcki», у якій повідомляла, що на початок місяця граф Андрей Шептицький (видання акцентує саме його світський титул) перебуває у Станіславі й приїде до Львова напередодні свята Йордану. Упродовж січня тема підготовки зустрічі митрополита, урочистостей до і після інтронізації та вітальних візитів залишалася однією із провідних на шпальтах львівських щоденників. Найбільше уваги цій темі приділяла газета «Діло». Насамперед на її шпальтах висвітлювалися переговори між представниками львівських церковної та світської громад щодо програми зустрічі митрополита на залізничному вокзалі в день його прибуття до міста.

П'ятого січня на сторінках цього щоденника було оприлюднено «Програму повитання митрополита гр. Андрея Шептицького у Львові», яку уклала митрополича капітула. Згідно із нею, вітальні промови на вокзалі мали виголошуватися у такій послідовності: «1) Водь президента Львова д-ра Малаховского водь имени мѣста, 2) епископа преосв. Чеховича именемъ духовенства, 3) мітрата Впреп. Бѣлецкого именемъ львовскои капітулы, 4) сеніора д-ра Шараневича именемъ Ставропигійского братства, 5) члена выдѣлу краєвого д-ра Савчака именемъ руского народу» (Програма повитання митрополита гр. Андрея Шептицького у Львові. Дѣло. 5 сѣч.). Така послідовність вітальних промов на залізничному вокзалі викликала незадоволення представників української світської громади і вийшла за межі суто протокольного питання.

Недалекоглядність митрополичої капітули призвела до того, що процес підготовки вітальної програми набув політично-національного звучання.

Як повідомлялося у цій же публікації, програма викликала рішучий протест через те, що перше слово надавалося президентові Львова Годзімежу Малаховському, який мав репутацію діяча, шовіністично налаштованого щодо українців, і, як підкреслювалося у газеті, «руского митрополита витати буде вѡд “polskiego (?) grodu!”». Громадські збори уповноважили Дем’яна Савчака і Володимира Шухевича зустрітися з мітратором Андрієм Білецьким і «зажадаты вѡдъ него такои змѣны въ програмѣ повитаня митрополита, щобы витавъ єго насампередъ єпископъ Чеховичъ именемъ духовенства, а заразъ по тѡмъ – у всякѡмъ разѣ передъ промовою д-ра Малаховского – має наступит повитанє именемъ руского народу». На зустрічі з о. А. Білецьким, яка відбулася 31 грудня, переговорникам не вдалося домогтися змін: о. Білецький сказав, як відзначив автор «Діла», «що справу вѡддасть до порѣшення самому митрополитови». Однак Андрей Шептицький, за інформацією цього щоденника, принципово дистанціювався від неприємної ситуації і «высказавъ бажанє, щоби спѡръ полагодити въ згодѣ» (Програма повитаня митрополита гр. Андрея Шептицкого у Львові. Дѣло. 5 сѣч.). Оприлюднення у пресі цієї позиції митрополита стимулювала формування його образу як дипломатичного лідера.

У процесі переговорів митрополичої капітули з українською громадськістю компромісу було досягнуто таким чином: офіційні вітання на вокзалі обмежувалися представниками духовенства: «митрополича капітула, представитель капітул перемискои и станиславѡвскої, ректорат семінарії, представитель духовенства свѣтского и монашого» (Торжество вступлення... Дѣло. 16 сѣч.). Представник світської громади (цю почесну місію було доручено Юліану Романчуку) отримав можливість привітати нового галицького єрарха «в митрополичѡй палаті по єго візді» (Програма повитаня митрополита гр. Андрея Шептицкого у Львові. Дѣло. 5 сѣч.). 16 січня ця оновлена програма також була опублікована у «Ділі». У цій же публікації було докладно описано усю процедуру зустрічі Андрея Шептицького у соборі Святого Юра та інші заходи, які там мали відбуватися. На завершення кореспондент

«Діла» повідомляв, що «на початку и при кінці торжества буде дзвонити ся у всіх львівських церквах. Представлення будуть відбувати ся дня 18 січня від 12 години в полудне» (Торжество вступлення... Дѣло. 16 сѣч.).

Таким докладним описом підготовки до таїнства інтронізації ієрарха редакція газети «Діла» продемонструвала свою безпосередню участь у цьому процесі, а також заклала у читацької аудиторії сприйняття нового духовного наставника вірян греко-католицького обряду як лідера, що заслуговує на увагу і довіру. Принагідно зазначимо: на відміну від «Діла», «Галичанин» і «Słowo Polskie» не надали ваги дискусіям щодо програми урочистостей й відповідно не висвітлювали їх на своїх шпальтах. Ці часописи лише інформували свою аудиторію про дату проведення інтронізації.

Упродовж 17–19 січня всі три щоденники опублікували низку репортажів з інтронізації у соборі Святого Юра. Ці матеріали сприяли формуванню уявлення про те, як трактували митрополита, які наративи ретранслювали через пресу представники полярних українських політичних рухів (народовці й москвофіли) та певні представники польської громади Львова. Ці матеріали дозволяють простежити різні підходи до репрезентації події, а відповідно й до формування образу ієрарха.

«Діло» трактувало інтронізацію як подію національного значення, а нового галицького митрополита – як духовного наставника, суспільного речника та захисника українського народу. Зокрема, кореспондент газети писав: «...наша митрополія... дѣждала ся в особі Митрополита Андрея Шептицького гѣдного и видного архипастыря. [...] кождочасний Митрополит, будучи духовним настоятелем цілои галицко-рускои церкви, буває zarazом и речником вірних цілої галицкої провінції, сирічь галицко-руского народу, перед Апостольским престолом и перед Короною... Митрополит, встоюючись за права церкви, мусить встоюватись и за права народні... Молодий Владика, що являесь нині на митрополичѣм престолі зѣ свіжими силами до праці, що так сказати-б рве ся до діланя, має... широкое поле діяльности...». Окрім того, у цьому ж матеріалі зазначалося, що його діяльність на єпископському престолі у Станиславові свідчить про те, що преосвященний Андрей Шептицький бажає добра и слави «русской

церкви и руского народа» (На привіт новому Митрополитови. Дѣло. 17 сѣч.).

Пафосно-поетично репрезентував інтронізацію митрополита Андрея автор щоденника «Галичанинь». Він трактував подію як переломний момент не лише для Церкви, а й для усієї Галичини, а владику – не тільки як ієрарха, а як символічну фігуру, пов’язану не лише з Церквою, а й з народом. У нарисі «Новому митрополиту» він написав: «Колоколи кафедрального храму св. Георгія (Юра) возвестили ту радостную весть столице Червоной Руси, гор. Львову, і ехо їх трезвона роздалось по всей земле Данила, заставляя миллионы руського народа приветствовать нового владику гимном “Благословен гряди во имя Господне”... Галицкая Русь с надеждою і упованієм приветствует его на становище своего митрополита, с которым – по стечению исторических обстоятельств – связана судьба не лишь церкви, но і народа» (Новому митрополиту. Галичанинь. 17 янв.).

Опубліковані як у «Ділі», так і в «Галичанині» матеріали свідчать про високі очікування української громадськості від нового митрополита. На відміну від цих видань, «Słowo Polskie» хоча й визнавало масштабність та урочистість події і наступного після інтронізації дня опублікувало кілька матеріалів, усе ж обрало значно стриманіший тон. Автор репортажу під заголовком «Ingres metropolity ks. Szeptyckiego», констатуючи, що у місті відбувається таки визначна й неординарна подія, повідомляє, що на львівському залізничному вокзалі митрополита зустрічають представники не лише руського духовенства, а й римо-католицької та вірменської Церков, світські делегації тощо (Słowo Polskie. 18 st.). Від критичних оціночних суджень, незважаючи на святковість атмосфери, не стримався автор цього видання у короткому життєписі Андрея Шептицького. Він, зокрема, акцентував молодий вік нового митрополита греко-католицької Церкви та натякав, що його швидкий кар’єрний зріс «nosi na sobie wybitne piętno systemu protekcji». Водночас він визнавав моральні та інтелектуальні якості нового владики: «Sprawiedliwość nakazuje jednak przyznać, że mimo młodości swojej, jest nowz dostojnik kościoła ruskiego, człowiekiem szerokiej wiedzy, rozumnej pracowitości, gorącej wiary i nieposzlakowanego charakteru» (Ingres metropolity ks. Szeptyckiego. Słowo Polskie. 18 st.).

Важливою складовою формування образу митрополита Андрея Шептицького у публічному дискурсі стали репортажі й інформаційні замітки про те, як церковна та світська громади Станіславова проводжали його до Львова. Наприклад, «Діло» та «Słowo Polskie» розповіли своїм читачам про те, що представники українських товариств міста вирішили піднести архіпастирю, який від'їжджав, пам'ятку, «котра по вічні часи була би доказом тих споминів, які він полишив тут по собі», й на загальних зборах, які відбулися 30 грудня, заснували «стипендійний фонд имени Андрея Шептицкого и зараз зобрали межі собою зовсім не дрібну як на початок суму 1000 к.». Владика, як повідомляв кореспондент українського щоденника, був «присмнено зворушений, приняв до відомости то рішене и дякував Русинам за таку милу несподіванку» (Изъ Станиславова... Дѣло. 16 сѣч.).

Матеріали, у яких розповідалося про те, як відбувався від'їзд владики, були опубліковані в усіх трьох виданнях в наступні дні після урочистих заходів інтронізації. Вони насамперед акцентували сильне емоційне враження, яке справляв цей момент, підкреслювали зворушення ієрарха: «митрополит був так зворушений, що довго не мѡг прийти до слова», – писало «Діло» (З Станиславова пишут нам. Дѣло. 18 сѣч.); він був так розчулений, що аж розплакався, – ділилися враженнями кореспонденти «Słowa Polskiego» і «Галичанина». Водночас ці матеріали відзначали масову участь представників різних конфесій і громад у цій події. В урочистій прощальній процесії, промовах, зазначало «Діло» (З Станиславова пишут нам. Дѣло. 18 сѣч.), брали участь й «рабін з кагалом», а за інформацією «Галичанина» – і місцеві караїми, представник яких виголосив промову на «руском язичі». Окрім того, «Галичанин» повідомляв, що дорогою зі Станиславова до Львова «на кожой майже станції мітрополіт виседал із вагона і прінімал прівѣтствія со стороны собравшихся» (По случаю інтронізації... 19 янв.). Такі емоційно забарвлені матеріали підкреслювали чутливість митрополита, його вдячність за добре ставлення, а також сприяли формуванню його публічного образу як надконфесійного морального авторитета.

Символічне представлення доступності і відкритості нового глави греко-католицької Церкви увиразнювали розлогі репортажі

«Діла» й «Галичанина» про урочистий прийом, влаштований на Святоюрській горі після інтронізації. Журналіст «Діла» повідомляв про присутність на прийомі родини Андрея Шептицького – батька і братів, які «сповняли гонори дому, розговорюючи з Русинами по руски» (По інтронізації Митрополита. Дѣло. 18 сѣч.). Серед інших гостей були Ю. Романчук, Д. Савчак, Д. Танячкевич, єпископ К. Чехович, І. Шараневич, представники багатьох українських товариств і світської влади міста. Ці матеріали не лише докладно описували подію, вони ретранслювали ті надії і сподівання, які покладало суспільство на митрополита, і демонстрували визнання його незаперечного авторитету. Про це, наприклад, свідчить фрагмент промови Д. Савчака: «Русь галицка обходить нині торжественне свято, бо нині на митрополичом престолі в столиці руского князя Льва розпочав своє правління Ваше Впреосвященство. Бідний нарід рускій покладає велики надії и сподіє ся, що Ваше Впреосвященство допоможуть єму до єго скорого піднесеня в напрямі економічнѣм, просвітнѣм и політичнѣм, в чѣм ми, світска интелігенці, будемо на кожному кроці Вашому Впреосвященству помѣчними» (По інтронізації Митрополита. Дѣло. 18 сѣч.). Окрім того, кореспондент «Діла» вважав необхідним продемонструвати українській громаді готовність митрополита Андрея підтримувати освітні й соціальні ініціативи та його позицію щодо своєї національної ідентифікації. Зокрема, він навів відповідь ієрарха на запевнення Ю. Романчука у вірності українського народу новообраному владиці: «...я, перший між священиками, можу упевнити, що так само трудити ся буду и давати буду провід духовенству, де тільки буде ходити о добро и культурні та економічні справи нашого народу» (По інтронізації Митрополита. Дѣло. 18 сѣч.).

Підкреслимо зауважену вибіркковість у поданні інформації про урочистий прийом: автор «Діла», розповідаючи про гостей, лише констатував присутність на заході депутацій Ставропігії і Народного Дому (По інтронізації Митрополита. Дѣло. 18 сѣч.). Про візит представників цих інституцій (а також Товариства імені М. Качковського, Галицько-руської матиці, «Музи» та ін.) на чолі з І. Шараневичем докладно написав кореспондент московфільського «Галичанина» (Русско-народныи Общества у всеосв. Митрополита Андрея. 22 янв.). Незважаючи на це,

журналісти обох газет наголошували на уважності митрополита до кожного промовця, його чутливості та дипломатичності – він зворушувався, сердечно обіймав, «розмовляв майже з кожним» (По интронізації Митрополита. Дѣло. 18 сѣч.), «наприкінці аудієнції... подякував усім присутнім, подавши руку кожному члену делегації» (Русско-народныи Общества у всеосв. Митрополита Андрея. Галичанинъ. 22 янв.).

Святкові заходи на честь митрополита тривали у Львові до кінця лютого 1901 р. Про це свідчить низка інформаційних заміток, які систематично публікувалися у всіх трьох щоденниках. Наприклад, 20 лютого у залі «Народного Дому» відбувся концерт, організований Ставропігійським інститутом (окрім «Галичанина», про нього позитивно відгукнулося «Słowo Polskie»), а 21 лютого, як повідомляло, «Діло», святковий музичний захід було влаштовано й у Духовній семінарії. Таким чином, інтронізація владики Андрея у медійному дискурсі поставала не як одноразовий акт, а як тривалий процес символічного «входження» нового ієрарха у публічний простір Галичини.

Серед публікацій другої тематичної групи, присвячених першому року діяльності митрополита Андрея Шептицького, переважають інформаційні замітки. Їх систематизація у хронологічній послідовності дозволяє створити своєрідний «медійний щоденник» митрополита, який фіксував його участь у церковних подіях, на ниві душпастирської та громадської діяльності уже як ієрарха греко-католицької Церкви.

На сторінках усіх трьох щоденників регулярно з'являлися повідомлення про поїздки владики між Львовом і Уневом. Наприклад, 18 серпня у «Галичанині» повідомлялося, що того дня митрополит приїхав з Унева до Львова, аби 19-го числа відслужити у «престольному» храмі святкову літургію з нагоди річниці народження імператора, а вже 20 серпня «Діло» інформувало, що у той день ієрарх має «назад вернутись до Унева».

Часто такі матеріали мали майже ідентичний зміст і формулювання. Водночас аналіз корпусу цих публікацій виявляє певні відмінності у редакційних акцентах. Українські щоденники систематично інформували про події внутрішнього церковного життя греко-католицької Церкви, однак про участь митрополита у спільних заходах із духовенством римо-католицької Церкви

(інтронізація єпископа Перемишльського Ю. Пельчара та архієпископа Львівського Ю. Більчевського) не згадувалося.

Натомість «Słowo Polskie» намагалося послідовно фіксувати міжконфесійний вимір діяльності ієрарха. 20 січня 1901 р. у газеті було надруковано замітку про урочисте Йорданське богослужіння Андрея Шептицького (перше у сані митрополита), яке відбулося в Успенській церкві. Автор цієї публікації наголошував, що на урочистій літургії були присутні представники польського духовенства й адміністрації. Така подача підкреслювала авторитет митрополита поза межами української громади й вписувала його у ширший суспільно-політичний контекст Галичини.

Змовчавши про цю подію, «Діло» й «Галичанин» упродовж січня і лютого інформували про нетривалі поїздки митрополита до Унева, пов'язуючи їх з підготовкою пастирських послань. Значну увагу вони також приділяли незапланованим візитам владики до українських навчальних закладів міста: 25 лютого – до Ставропігійської бурси («Діло», «Галичанин»), а 26 лютого – до духовної семінарії, де попередив як її настоятелів, так і «питомців» про те, що «буде щоденно являтися в семінарії и переслухає поодинокі кожного питомця, аби довідатись подрібно про стан заведення, а опісля на тій підставі приступити до заведення улiпшень в семинарских відносинах» (Новий митрополит... Дфлю. 26 лют.). Таким чином, у цих повідомленнях Андрей Шептицький поставав як активний адміністратор і реформатор, який дбав про стан духовної освіти й виховання молоді, докладав значних зусиль, аби налагодити зв'язок з українськими емігрантами в Канаді (як повідомляли «Słowo Polskie» та «Діло», він у березні та вересні відправляв свого секретаря Василя Жолдака до цієї країни).

Зафіксована у львівських щоденниках хроніка свідчить і про широку географію митрополичої діяльності Андрея Шептицького. Переважно українські щоденники інформували громадськість про пастирські поїздки до Бережан та Золочева (це були канонічні візитації деканатів, участь в урочистих богослужіннях, освяченнях храмів, відправлення реколекцій тощо), про його перебування у монастирях отців-василіян у Краснопуші й Уневі, з родиною – у Підлютому. Упродовж вересня–жовтня газети писали про те, як відбувається канонічний візит митрополита Андрея до

Скалатського деканату, про посвячення ним церков у Білому Камені та Розважі, про урочисту коронацію Ікони Пресвятої Діви Марії в Олеську, про те, що митрополит збирається 3 листопада на конференцію єпископів у Відні, тощо. Такі замітки у «Ділі» та «Галичанині» мало не дослівно подавали інформацію, що ще раз підтверджує наші припущення про використання спільних джерел інформації або напівофіційних повідомлень для преси.

Попри зосередженість преси на фіксуванні й висвітленні церковної діяльності митрополита Андрея Шептицького, щоденники принагідно публікували матеріали, у яких повідомляли про його зацікавленість українським мистецтвом, участь у справах студентства та духовної інтелігенції, про підтримку фінансово-економічних ініціатив. Ці публікації становлять окремий пласт медійної репрезентації життя і діяльності митрополита впродовж 1901 р. й фіксують його громадську та культурну активність. Водночас вони доповнювали образ предстоятеля греко-католицької Церкви як інтелектуала, що не стояв осторонь, а жваво цікавився усіма сферами суспільного життя. До прикладу, 14 червня «Діло» писало: «Єго Високопреосвященство Митрополит Андрей навідав сими днями робітню нашого артиста-маляра п. Ивана Труша та з правдивим заинтересованем оглядав довшій час нові полотна, призначені на виставу, що си п. Труш уладжує ще перед виїздом до Кієва» (Єго Високопреосвященство. Дїло. 14 черв.). 16 червня «Słowo Polskie» повідомляло про заснування Крайового товариства кредитового урядників і священників та обрання митрополита його «protektorem» (Ruskie Towarzystwo kredytowe... Słowo Polskie. 16 czerw.), а 18 вересня ця ж газета інформувала, що напередодні владика висвятив на капеланів п'ять випускників Львівської архієпископії і вісім – зі Станиславівської. Упродовж листопада – грудня газети інформували широку громадськість про те, що 14 листопада митрополит був на аудієнції у цісаря, а 3 грудня – у Папи й порушував під час цих візитів питання українського студентства (переважно богословів), яке брало участь у сецесії.

Показовою у медійній репрезентації заангажованості і співучасті митрополита у суспільних процесах є замітка у «Słowie Polskemu» п. н. «Ruskie seminary zamknięte!» (16 gru.). Вона була реакцією на тимчасове закриття, згідно з розпорядженням

Андрея Шептицького, греко-католицької семінарії, що свідчило про його підтримку вимог українських студентів Львівського університету. Цей факт не отримав окремого висвітлення у «Ділі» та «Галичанині», тоді як 19 грудня польський щоденник опублікував ще й офіційне розпорядження владики.

Загалом, аналіз хронікальних публікацій на сторінках щоденників «Діло», «Галичанин» і «Ślowo Polskie» дає підстави робити висновок про те, що вони не лише репрезентували перший рік митрополичого служіння Андрея Шептицького, а й водночас формували публічний образ митрополита як діяльного, мобільного і відповідального церковного провідника, який брав активну участь у духовному, освітньому та громадському житті Галичини.

На окрему увагу заслуговує група публікацій у досліджуваних виданнях про пастирські листи митрополита Андрея. Ці матеріали посідають важливе місце у пресовому висвітленні першого року його служіння на посту духовного провідника вірян греко-католицького віросповідання. Уже 5 березня 1901 р. «Діло» під рубрикою «Справи церковні» надрукувало розлогий матеріал, присвячений першому пастирському посланню ієрарха, яке вийшло друком під назвою «Посланіє до Духовенства». У ньому детально зреферовано основні тези звернення Андрея Шептицького до священнослужителів, зокрема окреслено його уявлення про місію священника, його морально-етичні обов'язки, відповідальність перед паствою і суспільством. Митрополит наголошував на необхідності ревної катехизації дітей, активної участі отців у культурному та економічному житті громад через заснування у селах читалень, кооператив, крамниць, громадських кас тощо.

Окремо у цьому посланні митрополит звертався й до семінаристів, вимагаючи від них серйозного ставлення до духовного формування і навчання та анонсував, що ревно стежитиме за рівнем підготовки майбутніх душпастирів: «В семінари буду від Вас всіх домагати ся дуже совісної и дуже ревної праці. ... Не залишу и нагоди пересвідчити ся, чи працюєте, і в середині року взивати Вас буду на іспит, домагаючи ся від вас тогди знання всего того, що до того часу могли-сьте ся научити» (Преосв. Митрополит Андрей Шептицкий издав... Дѣло. 5 берез.).

Особливий наголос кореспондент «Діла» зробив на баченні владикою Андреем Шептицьким свого служіння. Він, зокрема, навів міркування митрополита, які свідчили про його далекоглядність і намір бути корисним не лише сучасникам, а й майбутнім поколінням: «Обовязки свої так розумію, що не лиш для вірних, що тепер живуть, маю з дня на день працювати и зробити все, що лиш в моїй силі, щоби их світлом Євангелія Христового просвітити. Маю обов'язки и для будучих поколінь. Щось здолати для Церкви и народа, се для мене лиш такі діла довершити, котрі би и пізнішим поколінням служили; працю для будучности уважаю за річ сто разів важнішу, як все, що можна для хвилі теперішньої зробити».

Того ж дня про появу пастирського листа до духовенства лаконічно поінформувало й «Słowo Polskie». За цим напрямом діяльності митрополита уважно стежив і москвофільський щоденник. Уже 8 березня «Галичанин» повідомив про вихід трьох інших пастирських листів Андрея Шептицького: «До вірних Косівського деканату», «До духовенства й вірних Станиславівської єпархії», «До духовенства Львівської єпархії». Автор цього матеріалу не лише повідомляв про факт їхнього виходу, він також подав стислий огляд їхнього змісту й анонсував підготовку владикою послання до мирян (Три пастирські послання митрополита Андрея Шептицького. Галичанин. 8 мар.).

Однак регулярно впродовж року про вихід нових пастирських листів інформувало лише «Діло». Зокрема, 16 травня щоденник повідомив про появу послання «До Інтелігенції рускої» (Сими днями вийшло... Дїло. 16 трав.), 7 листопада – послання «Всечестнійшому Настоятельству и возлюбленным питомцам духовного семинаря у Львові» (Преосв. Митрополит Шептицькій... Дїло. 7 лист.), а 24 грудня – «Листа пастирського до Русинов в Канаді», який був надрукований накладом 100 примірників та переданий до цієї країни через секретаря митрополита о. Василя Жолдака. Редакція газети публікувала фрагменти цих настанов митрополита Андрея, які свідчили про те, що він піклувався про рівень освіти майбутніх душпастирів, дбав про підтримку духовного зв'язку з еміграцією, а також прагнув забезпечити переселенців належною душпастирською опікою (наприклад, у посланні до українців Канади писав: «...я посилаю Вам священика,

котрий ревно буде для Вас працювати. Тим священиком єсть о. Василій Жолдак... Слухайте его наук, жийте так, як вон Вам скаже, а за помічю Божою знайдете в нім правдивого вѣтця, а вон буде мав потіху, що праця его буде для Вас хосенна» (Лист пастирський... Дѣло. 24 груд.) й викладав їм основи католицької віри та християнської етики.

Таким чином, львівські щоденники сприяли введенню у широкий публічний простір пастирських листів Андрея Шептицького й стали важливим інструментом його комунікації із суспільством. Це також був важливий крок до формування публічного образу митрополита як вимогливого, далекоглядного й соціально активного церковного провідника.

Ще одним напрямом у служінні митрополита Андрея Шептицького, на який упродовж 1901 р. звертали увагу журналісти «Діла», «Галичанина» і «Słowa Polskiego», була його благочинна та меценатська діяльність. Зокрема, «Słowo Polskie» повідомляло, що Андрей Шептицький залишив по собі у Станиславові пам'ять як про визначного священика, повного доброти та енергії владики. На прощання він подарував Станиславівській єпархії розкішну бібліотеку вартістю кілька тисяч злотих (Metropolita ks. Szeptycki... Słowo Polskie. 1 st.). Про цей подарунок згодом, уже у квітні, згадували «Діло» та «Галичанинъ», повідомляючи своїм читачам про візит митрополита до Станиславова для оформлення акта дарування. Окрім того, як повідомлялося у цих часописах, владику взяв на себе утримання бібліотекаря «в сумі 500 кор. річно» (Митрополіт Шептицький виїздив... Дѣло. 23 квіт.).

Упродовж року газети неодноразово розповідали і про фінансову допомогу владики соціальним та освітнім закладам, учням із незаможних родин. Наприклад, у лютому «Діло» повідомляло, що 21 числа цього місяця «відвідав митрополит дім для убогих християн у Львові при ул. Вроновській и жертвував для поміщених там убогих 100 корон» (Митрополит Шептицький відвідав... Дѣло. 25 лют.), а 25 лютого інформувало: «Основає малои духовнои семинарії для львівскои архієпархії уже порішене. Митрополит Шептицький удержує вже на свій рахунок п'ять учеників з народних» (Основає малои духовнои семинарії... Дѣло. 25 лют.). На початку грудня українські щоденники розповідали про те, що владику Андрей Шептицький подарував

«200 К на дівочій інститут Руского Товариства педагогічного и на дівочу школу виділову им. Шевченка» (Дѣло. 2 груд.; Галичанинъ. 4 груд.). Окрему увагу журналістів цього часопису привернуло й придбання митрополитом маєтку «Айзерівка» з метою облаштування бурси для української молоді (Бурса имени Шептицких. Дѣло, 14 верес.), що ще раз підкреслювало: його благочинність має системний, а не спорадичний характер.

Упродовж травня–вересня 1901 р. щоденники уважно стежили за станом здоров'я Андрея Шептицького. Газети детально інформували читачів про лікування травми ноги, яку він отримав ще під час служби у війську, про поїздки на консультації до лікарів та перебування на курортах. Такі повідомлення виконували не лише інформативну, а й іміджеву функцію – формували образ митрополита, який навіть у час нездужання залишається відданим своїй справі і своїй пастві.

Наприклад, 10 травня «Діло» повідомляло: «В здоровлю митрополита Шептицького настало значне поліпшенє; достойний пацієнт встав вчера (в четвер) з лѣжка, проходить ся в своих апартаментах и полагоджує важнійши справи архієпархії...», а 22 травня писало: «Преосв. Митрополит Шептицкій поздоровів уже на стѣлько, що вже вѣд нині почне що дня о годині 7,5 вечером проповідати в церкві св. Юрія на богослуженнях в честь Матери Божої. Що вівторка вѣдбувають ся у митрополита конференції священничі, на котрих попри справах релігійних і обрядових обговорюють ся також справи економічної и соціальної натури. Ті последні справи обговорює митрополит також из деякими світскими Русинами».

Отже, автори таких публікацій підкреслювали, що навіть під час лікування владики не відходив від справ, а продовжував керувати архієпархією, проповідувати, проводити священничі конференції, планувати пастирські візитації. Регулярне повернення до виконання обов'язків одразу після поліпшення стану здоров'я підкреслювало його жертвовність і відповідальність перед паствою.

Висновки. Таким чином, результати аналізу змісту всіх чисел за 1901 р. львівських часописів – «Діла», «Галичанина» та «Słowa Polskiego» – дають підстави стверджувати, що перший рік мирополичого служіння Андрея Шептицького перебував у фокусі постійної уваги як українських, так і польських видань.

А це свідчить про суспільну значущість галицького архієрея для представників різних національностей, віросповідань і політичних орієнтацій. Опубліковані у досліджуваних газетах матеріали умовно можна поділити на такі тематичні групи: 1) публікації, присвячені висвітленню підготовки та перебігу інтронізації, інших урочистих заходів; 2) матеріали, які репрезентували його діяльність на митрополичому престолі впродовж 1901 р., зокрема, акцентували пастирські звернення і благочинну діяльність; 3) повідомлення про стан здоров'я ієрарха. Загалом, матеріали, опубліковані у львівських виданнях, свідчать про систематичний публічний інтерес до постаті митрополита Андрея Шептицького, який підтримувався навіть через інформування громадськості про стан його здоров'я. Водночас виявлено, що за спільності уваги до урочистих заходів існували певні відмінності у репрезентації повсякденної діяльності митрополита. Зокрема, «Słowo Polskie» не оминало нагоди розповісти про участь митрополита у спільних із римо-католицьким духовенством заходах, тоді як українські часописи не висвітлювали ці події.

Одностаїнсть редакцій «Діла», «Галичанина» та «Słowa Polskiego» простежується й у формуванні публічного образу митрополита Андрея: усі видання створювали позитивний публічний образ нового провідника греко-католицької Церкви. Часописи принагідно наголошували на емоційних моментах, які акцентували риси характеру ієрарха та його морально-етичні якості. У медійному дискурсі він поставав як харизматичний і сильний лідер, активний у духовному, культурному та громадському житті як меценат і захисник. Це дає підстави стверджувати, що саме в перший рік митрополичого служіння Андрея Шептицького були закладені основи його медійного образу як одного з провідних духовних та суспільних лідерів Галичини початку ХХ ст.

Література

Ададуров, В., Бабинський, В., Зайцев, О. (2023). *Образи митрополита Андрея Шептицького в публіцистиці й історіографії української діаспори, 1944–1989 рр.*: колективна монографія. Львів: Видавництво Українського католицького університету.

Гентош, Л. (2015). *Митрополит Шептицький, 1923–1939. Випробування ідеалів*: монографія. Львів: ВНТЛ-Класика.

Горак, Р. (2020). *Андрей Шептицький: біографія*. Львів: Апріорі.

Гринчишин, Н. (2015). Публікації Андрея Шептицького на сторінках часопису «Христос Наша Сила». *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*, 7(23), 100–110. Львів. <https://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Z/Z2015/JRN/PDF/7.pdf>

Катола, О. (2021). Листи редакторів і видавців української преси до Митрополита Андрея. *Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства*, 11(29), 99–112. Львів. [https://doi.org/10.37222/2524-0331-2021-11\(29\)-6](https://doi.org/10.37222/2524-0331-2021-11(29)-6)

Королевський, К. (2016). *Митрополит Андрей Шептицький (1865–1944)* / з фр. пер. Ярема Кравець. Львів: Свічадо.

Крупя, Л. Л. (2024). *Вплив митрополита Андрея Шептицького на суспільне і культурно-просвітницьке життя в Галичині кінця XIX – першої половини XX ст.: монографія*. Тернопіль: Підручники і посібники.

Маринович, М. Ф. (2019). *Митрополит Андрей Шептицький і принцип «позитивної суми»*. Львів: Видавництво Старого Лева.

Михайленко, А. (2023). *Митрополит Андрей Шептицький і нацистський режим, 1941–1944: між християнськими ідеалами і політичними реаліями* / з нім. пер. Ольги Сидор. Львів: Видавництва Українського католицького університету.

Набитович, І. Й. (2023). *Сага мистецької родини: Александер Фредро, Софія Шептицька, митрополит Андрей Шептицький*. Київ: Дух і літера.

Новак, М. (2023). *Два світи: Проблема національної ідентифікації Андрея Шептицького в 1865–1914 роках*. Львів: Свічадо.

Процик-Кульницька, М. (2015a). «Апостолят пера»: з писемної спадщини Митрополита Андрея Шептицького. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*, 7(23), 90–99. Львів. <https://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Z/Z2015/JRN/PDF/6.pdf>

Процик-Кульницька, М. (2015b). Митрополит Андрей Шептицький і преса. *Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства*, 5(23), 36–44. Львів. <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zbirnyk-prats-ndi-presoznavstva/zb2015/>

Швець, І. М. (2018). Газетна періодика як джерело дослідження діяльності Андрея Шептицького. *Українська біографістика*, 16, 286–297. Київ. <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002971>

Nowak, M. (2018). *Dwa światy. Zagadnienie identyfikacji narodowej Andrzeja Szeptyckiego w latach 1865–1914*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

Nowak, M. (2017). Polskie badania nad postacią metropolity Andrzeja Szeptyckiego. *Historia@Teoria*, T. 2, 4, 177–187. Poznań. <https://doi.org/10.14746/ht.2017.4.2.18>.

References

- Adadurov, V., Babynskiy, V., Zaitsev, O. (2023). *Obrazy mytropolyta Andreia Sheptytskoho v publitsystitsi y istoriohrafii ukrainskoi diaspori, 1944–1989 rr.* [Images of metropolitan Andrey Sheptyts'kyi in Ukrainian diaspora journalism and historiography, 1944–1989]: kolektyvna monohrafiia. Lviv: Vydavnytstvo Ukrainiskoho katolytskoho universytetu [in Ukrainian].
- Hentosh, L. (2015). *Mytropolyt Sheptytskyi, 1923–1939. Vyprobuvannia idealiv* [Metropolitan Sheptytsky: 1923–1939. Testing ideals]: monohrafiia. Lviv: VNTL-Klasyka [in Ukrainian].
- Horak, R. (2020). *Andrei Sheptytskyi: biohrafia* [Andrei Sheptytskyi: biohrafia]. Lviv: Apriori [in Ukrainian].
- Hrynchyshyn, N. (2015). Publikatsii Andreia Sheptytskoho na storinkakh chasopysu «Khrystos Nasha Syl» [Publications by Andrey Sheptytsky in the pages of the journal «Khrystos Nasha Syl»]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteki Ukrainy imeni V. Stefanyka*, 7(23), 100–110. Lviv. <https://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Z/Z2015/JRN/PDF/7.pdf> [in Ukrainian].
- Katola, O. (2021). Lysty redaktoriv i vydavtsiv ukrainskoi presy do Mytropolyta Andreia [Letters of editors and publishers of the Ukrainian press to metropolitan Andrey]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho instytutu presoznavstva*, 11(29), 99–112. Lviv. [https://doi.org/10.37222/2524-0331-2021-11\(29\)-6](https://doi.org/10.37222/2524-0331-2021-11(29)-6) [in Ukrainian].
- Korolevskiy, K. (2016). *Mytropolyt Andrei Sheptytskyi (1865–1944)* [Metropolitan Andrey Sheptytskyi (1865–1944)] / z fr. per. Yarema Kravets. Lviv: Svichado [in Ukrainian].
- Krupa, L. L. (2024). *Vplyv mytropolyta Andreia Sheptytskoho na suspilne i kulturno-prosvitnytske zhyttia v Halychyni kintsia XIX – pershoi polovyny XX st.* [The influence of Metropolitan Andrey Sheptytskyi on social and cultural and educational life in Galicia at the end of the 19th – the first half of the 20th century]: monohrafiia. Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky [in Ukrainian].
- Marynovych, M. F. (2019). *Mytropolyt Andrei Sheptytskyi i pryntsyp «pozytyvnoi sumy»* [Metropolitan Andrei Sheptytsky and the principles of «positive sum»]. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva [in Ukrainian].
- Mykhailenko, A. (2023). *Mytropolyt Andrei Sheptytskyi i natsytskyy rezhy, 1941–1944: mizh khrystyianskymy idealamy i politychnymy realiiamy* [Metropolitan Andrey Sheptytsky and the Nazi regime, 1941–1944: between Christian ideals and political realities] / z nim. per. Olhy Sydor. Lviv: Vydavnytstva Ukrainiskoho katolytskoho universytetu [in Ukrainian].
- Nabytovych, I. Y. (2023). *Saga mystetskoi rodyny: Alieksander Fredro, Sofiia Sheptytska, mytropolyt Andrei Sheptytskyi* [Saga of the Artistic Family: Alexander Fredro, Sofia Sheptyts'ka, Metropolitan Archbishop Andrei Sheptyts'kyi]. Kyiv: Dukh i litera [in Ukrainian].
- Novak, M. (2023). *Dva svity: Problema natsionalnoi identyfikatsii Andreia Sheptytskoho v 1865–1914 rokakh* [Two worlds: The problem of national identification of Andrei Sheptyts'kyi]. Lviv: Svichado [in Ukrainian].

Nowak, M. (2018). *Dwa światy. Zagadnienie identyfikacji narodowej Andrzeja Szeptyckiego w latach 1865–1914*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego [in Polish].

Nowak, M. (2017). Polskie badania nad postacią metropolity Andrzeja Szeptyckiego [Polish studies on metropolitan Andrei Sheptyts'kyi]. *Historia@Teoria*, T. 2, 4, 177–187. Poznań. <https://doi.org/10.14746/ht.2017.4.2.18> [in Polish].

Protsyk-Kulchytska, M. (2015a). «Apostoliat pera»: z pysemnoi spadshchyny Mytropolity Andreia Sheptytskoho» [«The Apostolate of the pen»: from the written legace of metropolitan Andrey Sheptytsky]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka*, 7(23), 90–99. Lviv. <https://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Z/Z2015/JRN/PDF/6.pdf> [in Ukrainian].

Protsyk-Kulchytska, M. (2015b). Mytropolyt Andrei Sheptytskyi i presa [The Metropolitan Andrey Sheptytskyi and press]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho instytutu presoznavstva*, 5(23), 36–44. Lviv. <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zbirnyk-prats-ndi-presoznavstva/zb2015/> [in Ukrainian].

Shvets, I. M. (2018). Hazetna periodyka yak dzhereło doslidzhennia diialnosti Andreia Sheptytskoho [Newspaper periodicals as the source of Andrey Sheptytsky activity research]. *Biographistica Ukrainica*, 16, 286–297. Kyiv. <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002971> [in Ukrainian].

Olesia Drozdovska

PhD in Philology, Senior Research Fellow,
Senior Researcher of the Research Institute for Press Studies,
Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv,
(Lviv, Ukraine)

Zoriana Nakonechna

PhD in Social Communications,
Senior Researcher of the Research Institute for Press Studies,
Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv
(Lviv, Ukraine)

THE FIRST YEAR OF ANDREY SHEPTYTSKY'S METROPOLITAN EPISCOPATE: REPRESENTATION IN THE PRESS

The aim of the article is to analyse the media reception of the first year of Metropolitan Andrey Sheptytsky's episcopal service in the Lviv press in 1901, particularly in the periodicals «Dilo», «Halychanyn», and «Słowo Polskie». The study encompasses various aspects of the coverage of his enthronement, pastoral activity, patronage, and influence on the Ukrainian community. The objectives of the research are to identify, systematise, and analyse newspaper materials reflecting the attitudes of narodovist, Moscovophile, and Polish press outlets towards the Metropolitan, as well as to examine the formation

of his public image in the social consciousness of early twentieth-century Galicia. The article employs the method of press clipping, which allowed the collection of all relevant publications from the sources under study and their consolidation into a single database for subsequent analysis. Historical-comparative and biographical methods, alongside content analysis and historical reconstruction, facilitated the tracing of the chronology of Sheptytsky's first year in office, the identification of publication themes, the assessment of tonal evaluations, the dynamics of media narrative formation, and the evaluation of the press's role in shaping the public image of the church leader. The novelty of the article lies in its comprehensive analysis of the Lviv press materials of 1901, which enables the reconstruction of the initial steps of Andrey Sheptytsky's episcopal activity, as well as the particularities of the public perception of the new church leader and the expectations associated with his metropolitan service. **Conclusions:** Even in the first year of his metropolitan service, Andrey Sheptytsky's activities were systematically covered by the press. Newspapers played a significant role in shaping a positive public image of the Metropolitan. The analysis of press publications demonstrates that Metropolitan Andrey was perceived as a charismatic and strong leader, active in spiritual, cultural, and public life, as a patron, and as a defender of the rights of the Ukrainian community. Materials published in press outlets representing contrasting ideological perspectives record public expectations, interest, and evaluations of the newly elected Metropolitan, thereby helping to reconstruct the media portrayal of his first months in office and characterising the early period of his metropolitan service as a whole.

Keywords: Andrey Sheptytsky, Metropolitan, enthronement, first year of episcopacy, image of religious leader, public opinion, Lviv press, «Dilo», «Halychanyn», «Słowo Polskie».